

Alavuden kaupunki

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Toimintasuunnitelma kaudelle 2026 – 2027

Hyväksytty sivistyslautakunnassa 9.6.2026

Sisällys

Sisällys	2
1 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat	3
1.1 Arvopohja ja tehtävä	3
1.2 Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat linjaukset	4
2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet	5
2.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen	5
2.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen	6
2.3 Eettiseen kasvuun tukeminen	7
2.4 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen	8
3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö	8
4 Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa	10
4.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavat oppilaat aamu- ja iltapäivätoiminnassa	11
4.2 Yhteistyö toiminnan järjestämiseksi	11
5 Toiminnan järjestäminen, suunnittelu ja arviointi Alavudella	12
5.1 Toiminnan laajuus ja toiminta-aika	13
5.2 Toimintapaikat ja ryhmäkoot	13
5.3 Henkilöstö	14
5.4 Toiminnasta tiedottaminen, toimintaan hakeminen ja valintaperusteet	15
5.5 Toiminta-aikojen muutokset ja irtisanominen	16
5.6 Toimintamaksut	16
5.7 Vakuutukset	17
5.8 Turvallisuus ja pelastussuunnitelma	17
6. Toiminnan suunnittelu ja arviointi	18
6.1 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen	18
6.2 Toimintasuunnitelma	19
6.3 Taloussuunnitelma	20
7 Aamu- ja iltapäivätoiminnan seuranta ja arviointi	20

1 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Aamu ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta toimintaa järjestävä kunta vastaa. Jos kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien peruskoulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille. Kunta päättää myös järjestämänsä aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuudesta.

Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet, joiden mukaisesti toimintaa tulee järjestää. Perusteissa käytetään aamu- ja iltapäivätoiminnassa olevasta perusopetuksen oppilaasta nimitystä lapsi, koska toiminnassa lapsi ei ole oppilaan roolissa. Luvussa 4 käytetään oppilas nimitystä, kun viitataan perusopetuksessa määriteltyyn oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.

1.1 Arvopohja ja tehtävä

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuksen arvopohjaan. Toiminnan tulee perusopetuksen tavoin edistää yhteisöllisyyttä. Järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle. Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä tukea myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- Lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen

- Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- Lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- Varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

1.2 Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat linjaukset

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan järjestämiseen liittyvien ratkaisujen, toimintatapojen ja toimintaympäristön tulee tukea asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa huolehditaan toimintaympäristön turvallisuudesta ja siitä, että lapset eivät joudu kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteeksi.

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lapsen itseluottamusta ja monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Toiminta valmentaa itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia luovaan itsensä toteuttamiseen. Aamu- ja iltapäivätoimintaa kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon sekä yksilölliset että yhteisölliset näkökohdat. Aamu- ja iltapäivätoiminta on ryhmätoimintaa, ja ryhmää ohjaavat säännöt ja arvot ohjaavat osaltaan lapsen sosiaalista kasvua. Tavoitteena on tarjota lapsille heidän tarpeitaan vastaavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuus lepoon ja itsekseen olemiseen. Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat ja lasten omat kokemukset tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa toiminnassa huomioon.

Toimintaa ohjaavat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on kuitenkin oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Tavoitteena on avoin, rohkaiseva ja kiireetön ilmapiiri.

Lapsen itsenäisyys lisääntyy kasvun myötä vähitellen, mutta lapset tarvitsevat vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla riittävä määrä kelpoisuuden omaavia, osaavia ja ammattitaitoisia ohjaajia. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään eri toimijoiden välistä moniammatillista yhteistyötä ja yhteistyötä perheiden kanssa.

2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia. Tavoitteena on myös ennaltaehkäistä riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon.

2.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Kotien työtä tuettaessa lähtökohtana on, että lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajilla on ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksessa. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan ammattikasvattajien sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä. Koteja kannustetaan osallistumaan yhteistyöhön ja edistetään huoltajien aktiivista roolia.

Aamu- ja iltapäivätoiminta ja perusopetus toimivat yhteistyössä ja kehittävät yhteistyöhön sopivia rakenteita ja toimintatapoja. Aamu- ja iltapäivätoiminta

yhdessä oppilashuollon palveluita tuottavan henkilöstön kanssa tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa, tiedonsiirrossa ja aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstön osallistumisessa tarvittaessa lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajien luvalla. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo pohjan hyvälle yhteistyölle ja tiedottamiselle.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsella voi olla ohjaajan, opettajan ja huoltajan kesken sovittavalla tavalla mahdollisuus läksyjen tekoon. Päävastuu läksyjen ja opiskelun valvonnasta on huoltajalla.

2.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lasten hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Ohjaajan myönteisellä suhteutumisella ja läsnäololla on tässä suuri merkitys. On tärkeä, että jokainen lapsi kokee olevansa arvostettu ja hyväksytty. Lapset tarvitsevat myös kaveripiiriin hyväksyntää ja tunteen ryhmään kuulumisesta. Yhdessä toimimalla opitaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta ja erimielisyyksien ratkaisua myönteisin keinoin. Lapsia ohjataan tunnistamaan erilaisia tunteita ja säätelemään omaa toimintaansa.

Lasten rohkaisu ja kannustaminen tukevat itsetunnon kehitystä, ja samalla lapset oppivat luottamaan omiin taitoihinsa. Osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten harrastuneisuutta ja tutustuttaa mahdollisuuksien mukaan erilaisiin vapaa-ajan harrastuksiin.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee sekä kasvuympäristönä että ilmapiiriltään olla kiireetön ja turvallinen. On tärkeää, että toiminnassa lapsilla on mahdollisuus sekä levähtämiseen ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja fyysiseen aktiivisuuteen.

Koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteiset linjaukset tukevat ja vahvistavat lasten hyvinvointia ja sosiaalista kehitystä. Tavoitteena on muodostaa lasten päivästä ehjä kokonaisuus.

2.3 Eettiseen kasvuun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten eettistä kasvua ja käsitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta. Jokainen nähdään arvokkaana yksilönä.

Lapset ovat ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti vastuullisia itsestään ja toisistaan. Eettisessä ajattelussaan ja vuorovaikutusta harjoitellessaan he tarvitsevat aikuisen ohjausta. Erityisesti aikuisen antama malli, ryhmän vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteet ovat merkityksellisiä.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista itselle ja toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan

Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla mahdollisia ongelmatilanteita voidaan käsitellä myönteisesti ja ratkaisukeskeisesti.

2.4 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Toiminnassa huomioidaan tukea tarvitsevien ja eri kulttuuritaustaisten lasten osallistumisen edistäminen sekä lisätään lasten tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa kunnioitetaan lasten omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä elämäntapaa ja -arvoja. Eri kulttuureihin tutustumalla voidaan monipuolistaa toimintaa, lisätä ymmärrystä ja vähentää ennakkoluuloja.

Toiminnassa on tärkeää, että kaikki tulevat kuulluksi ja voivat osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Lasten tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua yhteisten sääntöjen ja sopimusten muotoiluun ja saada kokemuksia osallisuudesta. Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä.

3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö

Työskentelytapojen ja toimintaympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon lasten ikä ja kehitysvaihe sekä yksilölliset tarpeet. Toiminnan tulee tukea itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä lasten omien edellytysten mukaisesti. Heille tarjotaan mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin ja yhdessä toimimiseen.

Leikki sekä monipuolinen toiminta ja toiminnalliset työtavat edistävät lasten kehitystä. Liikunta, pelit ja leikit ovat hyviä välineitä myös sääntöjen noudattamisen ja itsesäätelytaitojen harjaannuttamiseen. Yhdessä toimimisen taitoihin ja myönteisen vuorovaikutuksen edistämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Toiminnan sisällön tulee tukea toiminnalle asetettujen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden sekä tämän toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Sisällön suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon perusteiden määräykset, toiminnassa mukana olevien lasten määrä, toiminnan monipuolisuus sekä mahdollisuus toimintojen eriyttämiseen ja pienryhmätyöskentelyyn.

Toiminnassa korostuu lasten oikeus turvalliseen lapsuuteen ja kasvuympäristöön. Sisältöä suunniteltaessa otetaan huomioon lasten tarpeet, omat toiveet sekä huoltajilta saatu palaute. Sisältöön vaikuttavat myös paikalliset olosuhteet, vuodenajat ja niiden tarjoamat mahdollisuudet sekä ohjaajien omat vahvuudet. Toiminnan sisältöä suunniteltaessa kiinnitetään erityisesti huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Toiminnan sisältö muodostuu peleistä ja leikeistä, päivittäisestä liikunnasta, ulkoilusta, askartelusta ja erilaisesta luovasta toiminnasta. Toiminnassa varataan aikaa myös vapaaseen leikkiin, itsenäiseen toimintaan, rentoutumiseen, lepoon ja läksyjen tekoon. Myös välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta.

Toiminta tarjoaa kasvua ja kehitystä tukevaa vuorovaikutusta, ilon kokemuksia ja erilaisia elämyksiä sekä mahdollisuuden kehittää erilaista osaamista. Koulun kerhotoimintaan ja taiteen perusopetukseen osallistuminen voi olla osa lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Jokainen toimintayksikkö laatii oman vuosisuunnitelman, jossa näkyvät erilaisen sisällöllisten kokonaisuuksien huomioiminen. Yhteisten sääntöjen ja sopimusten kirjoittaminen vahvistaa lapsen kokemusta osallisuudesta ryhmän toiminnassa. Toimintasuunnitelmasta ja toiminnan sisällöstä tiedotetaan huoltajia ja heille tarjotaan mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun.

4 Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Silloinkin, kun on kyse perusopetuslain mukaisesti oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevista lapsista, toiminnan järjestämisen ja toteuttamisen lähtökohdista ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt. Aamu- ja iltapäivätoiminnalla vahvistetaan lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi ovat erityisen tärkeitä kehityksessään tukea tarvitseville lapsille. Leikin merkitys korostuu varsinkin nuorempien osalta. Monipuolinen toiminta ja toiminnalliset työtavat edistävät lasten kehitystä. Liikunta, pelit ja leikit ovat hyviä välineitä myös sääntöjen noudattamisen ja itsesäätelyn harjaannuttamiseen. Yhdessä toimimisen taitoihin ja myönteisen vuorovaikutuksen edistämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Tilojen ja välineiden tulee olla lapsen tarpeisiin sopivia. Huomiota kiinnitetään muun muassa tilojen kokoon, muunneltavuuteen ja esteettömyyteen sekä kulkureittien toimivuuteen. Oikein suunnitelluilla ratkaisuilla tuetaan lapsen omaoimista ja helppoa liikkumista sekä toimimista tiloissa. Värien käytöllä ja valaistuksella voidaan vaikuttaa ympäristön hahmottamiseen ja antaa virikkeitä. Toiminnassa huolehditaan lapsen psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta.

Ohjaajien ammatillista osaamista työskentelyssä tukea tarvitsevien lasten kanssa vahvistetaan mm. perehdytyksen avulla. Ohjaajien työtä voidaan tukea myös erityisopettajien tai oppilashuoltohenkilöstön antaman konsultaation avulla. Yhteistyö koulun kanssa lisää oppilaan tuntemusta ja täydennyskoulutus varmistaa osaamista.

4.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavat oppilaat aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttamisesta määrätään Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (luku 7). Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt esi- ja perusopetuksessa. Ensisijaisesti tarjotaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja oppilaiden tarpeiden mukaan. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömät, tarjotaan oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään lapselle koulupäivän aikana. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi osaltaan tukea oppilaiden hyvinvointia, kehitystä ja koulunkäyntiä sekä tarjota hänelle turvallisen ympäristön.

Oppilaat, joille on tehty tukea koskeva päätös tai joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite voivat hakea aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Mikäli mahdollista, näiden oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Jos oppilaiden tarpeet sitä edellyttävät, voidaan toiminta järjestää myös omissa ryhmissä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen mahdollisuuksien mukaan oman ikäkauden mukaisissa ryhmissä tukee oppilaiden kehitystä.

On tärkeää, että koulussa nähdään aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjoamat mahdollisuudet oppilaan koulunkäynnin ja oppimisen tukemiseen.

4.2 Yhteistyö toiminnan järjestämiseksi

Toiminnan järjestelyjä suunniteltaessa huoltajan, koulun sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö on erityisen tärkeää. Huoltajan ja koulun henkilöstön kanssa sovitaan, miten oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavan oppilaan tarpeet sekä muut lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet huomioidaan

aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Moniammatillinen yhteistyö lisää edellytyksiä oppilaan riittävään tukemiseen.

Tiedot tuen antamisesta ja näihin liittyvät asiakirjat ovat salassa pidettäviä. Oppilasta koskevien salassa pidettävien tietojen luovuttaminen aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstölle edellyttää huoltajan antamaa yksilöityä tiedonsiirtolupaa. Toiminnan järjestäjänä kunnan tulee huolehtia siitä, että aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävissä toimivat henkilöt perehdytetään henkilötietojen käsittelyyn, salassapitoon ja vaitiolovelvollisuuteen liittyviin säädöksiin sekä lastensuojelulain velvoitteisiin.

5 Toiminnan järjestäminen, suunnittelu ja arviointi Alavudella

Alavuden kaupunki järjestää hakemusten perusteella aamu- ja iltapäivätoimintaa perusopetuksen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaille, joilla on päätös perusopetuslain mukaisen oppilaskohtaisen tuen tarpeesta. Kyläkoulujen esikoululaiset voivat myös hakieksaan osallistua koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan. Kaupungin nettisivuilla esitellään kaikki toimipaikat yhteystietoineen.

Lukuvuonna 2026-2027 aamu- ja iltapäivätoiminnan lukuvuositarjoitteena Alavudella ovat perusopetuksen kanssa yhteiset teemat **turvallisuus ja hyvinvointi sekä liikunnan merkitys kokonaisvaltaisena elämäntaitona**. Turvalisessa ympäristössä ja ilmapiirissä voi oppia ja kaikki voivat paremmin.

5.1 Toiminnan laajuus ja toiminta-aika

Alavuden kaupunki järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa lukuvuosisuunnitelman mukaisina koulupäivinä klo 6.30-16.30 välisenä aikana. Loma-aikoina tai viikonloppuisin toimintaa ei ole. Esikoululaisilla, jotka ovat yhdistettynä koululaisten iltapäivätoimintaan, on oikeus varhaiskasvatuksen järjestämään toimintaan myös loma-aikoina.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarve kartoitetaan vuosittain ja ryhmä perustetaan koululle hakemusten perusteella.

5.2 Toimintapaikat ja ryhmäkoot

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa käytetään koulun tai muita toimintaan soveltuvia lähiympäristön tiloja. Koulutilojen käytöstä sovitaan erikseen yksiköissä siten, että tilojen käyttö on järkevää eikä toiminta häiritse koulutyötä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmäkoko ei määritellä laissa. Ryhmäkokosuosituksena koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa käytetään suhdelukua 1:13-15 (13-15 oppilasta yhtä ohjaajaa kohden). Oppilaskohtaisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden tuen tarve tulee huomioida henkilöstön mitoituksessa tilanteen mukaan. Oppilaskohtaisen tuen ryhmä Huilissa suhdeluku on yksi aikuinen seitsemää lasta kohti (1:7), minkä lisäksi huomioidaan lapset, joilla on oman avustajan tarve.

Henkilökunnan lukumäärän lisäksi lapsiryhmän enimmäiskokoon vaikuttavat myös toimintaan osoitetut tilat, jotka voivat asettaa rajoituksia lapsiryhmän koolle.

5.3 Henkilöstö

Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajaksi on kelpoinen henkilö, joka on suorittanut tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opistoasteen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana. Lisäksi ohjaajaksi on kelpoinen henkilö, jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana.

Ohjaajilla on päävastuu toiminnan suunnittelusta, lasten läsnäolojen kirjaamisesta, maksulistojen teosta ja yhteydenpidosta aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattoriin. Toiminnassa avustavalta henkilöstöltä edellytetään vähintään taitoa ja soveltuvuutta tehtävään.

Suurin osa ohjaajista toimii aamu- ja iltapäivätoiminnan lisäksi ohjaajina luokkatyössä koulupäivän aikana.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori vastaa aamu- ja iltapäivätoiminnan kokonaiskoordinoinnista. Tähän sisältyy mm. hakupapereiden käsittely Wilmassa ja niiden koonti, lasten sijoittelu ryhmiin, ryhmien toiminnan koordinointi, tiimipalaverien vetäminen, yhteydenpito koulunjohtajiin, varhaiskasvatuksen johtajaan ja opetuspäällikköön, sekä maakunnallisesti tehtävä verkostoyhteistyö. Koordinaattori huolehtii siitä, että tavoitteet toteutuvat tasalaatuisina kaikissa yksiköissä. Hän tuottaa materiaalia ja tiedotteita yksiköiden käyttöön. Koordinaattori kokoaa ohjaajat koolle tiimipalaveriinkin lukuvuoden aikana, jossa käydään läpi ajankohtaisia asioita sekä kehitetään yhdessä toimintaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö ei saa ilmaista sivullisille lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettä-

viä asiakirjoja. Perusopetuksesta ja siihen liittyvästä oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaaville henkilöille toiminnan järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Ohjaajat perehdytetään toimintaan aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattorin sekä koulujen henkilöstön toimesta. Kokeneemmat ohjaajat toimivat perehdyttäjinä yksikkötasolla.

Yksiköillä on käytössään kirjallinen perehdyttämiskansio, josta löytyy oleelliset ohjeet, yhteystiedot ja työsuhteasiat, sekä keskeisimmät lomakkeet. Jokainen yksikkö pitää kansionsa ajan tasalla lisäämällä ja päivittämällä tietoja tarpeen mukaan.

5.4 Toiminnasta tiedottaminen, toimintaan hakeminen ja valintaperusteet

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta kerrotaan Alavuden kaupungin nettisivuilla, varhaiskasvatus ja opetus > koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta kohdan alla. Lisäksi ryhmäkohtaisia tietoja löytyy peda.netistä sekä suomi.fi osoitteesta. Aamu- ja iltapäivätoimintaan hakemisesta tiedotetaan lehti-ilmoituksella sekä Alavuden kaupungin nettisivuilla. Lisäksi tietoa hausta välitetään esiopetus- sekä aamu- ja iltapäivätoimintaryhmissä. Keskitetty hakuaika koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan on vuosittain tammikuussa, päivähoito- ja esiopetuspaikkojen hakuajan yhteydessä. Hakemuksia otetaan vastaan myös hakuajan jälkeen ja lukuvuoden 2026-2027 aikana. Hakemukset tehdään **Wilma-sovelluksessa**, johon vanhemmat saavat tunnukset esiopetusvuoden aikana. Hakemuksen saa myös paperisena versiona Alavuden kaupungin nettisivuilta koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta kohdasta. Hakemus on voimassa lukuvuoden kerrallaan.

Huoltajille lähetetään aamu- ja iltapäivätoiminnan paikkojen vahvistamisen jälkeen kirje, jossa on päätös lapsen hyväksymisestä toimintaan, toimintamaksusta sekä tiedote toimintaan liittyvistä yleisistä asioista, mm. tutustumispäivästä sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteystiedoista. Kirjeeseen liitetään

myös kaavake, johon huoltajat kirjaavat yhteystiedot sekä muut ohjaajille tärkeät tiedot lapsesta.

Mahdolliset tutustumispäivät järjestetään yksiköissä ennen kesäloman alkua. Tutustumispäivät on tarkoitettu lapsille ja huoltajille yhteisesti.

5.5 Toiminta-aikojen muutokset ja irtisanominen

Muutokset varattuihin toiminta-aikoihin sekä toiminnasta irtisanominen on tehtävä kirjallisesti kaupungin nettisivuilta löytyvällä lomakkeella tai Wilman sähköisellä lomakkeella. Muutos tai irtisanominen tulee voimaan ilmoittamiskuukauden jälkeen seuraavan kuun alusta alkaen.

5.6 Toimintamaksut

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta on maksullista toimintaa. Perusopetuslain 48 f § mukaisesti kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä. Iltapäivätoiminnan kuukausimaksuun sisältyy iltapäivätoiminnan ohjattu ja valvottu toiminta materiaaleineen, vakuutus sekä välipala. Maksu voidaan periä jokaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- tai iltapäivätoimintaan.

Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Maksusta peritään vain puolet myös silloin, kun lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Toimintaan osallistumisesta ei voida periä muita maksuja.

Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen

siihen on syytä. Vapautus toimintamaksusta perustuu pääasiassa huoltajan sivistyspalveluihin toimittamaan voimassa olevaan toimeentulotukipäätökseen tai sosiaalihuollon viranhaltijan lausuntoon. Maksusta vapauttaminen myönnetään lukuvuodeksi kerrallaan, eikä sitä voi anoa takautuvasti.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut Alavudella 1.8.2025 alkaen

Iltapäivätoiminnan tunnit	1-10 toimintapäivää	yli 10 toimintapäivää
max. 4h / päivä	50 € / kk	100 € / kk
yli 4h / päivä	60 € / kk	120 € / kk

Aamupäivätoimintamaksu	20 € / 40 €
-------------------------------	--------------------

5.7 Vakuutukset

Alavuden kaupunki on vakuuttanut kaikki perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvat lapset.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö on velvollinen kirjaamaan ylös tarkat tiedot tapaturmasta tai vahingosta ja toimittamaan ne aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattorille. Koordinaattori tekee ilmoituksen sivistyspalveluiden hallintosihteerille.

5.8 Turvallisuus ja pelastussuunnitelma

Aamu- ja iltapäivätoiminta toimii kouluille laadittujen turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien mukaisesti.

6. Toiminnan suunnittelu ja arviointi

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävän kunnan tulee hyväksyä perusopetuslaissa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa varten toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on tukea toiminnan järjestämistä ja kehittämistä sekä lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta. Toimintaa tulee arvioida ja arvioinnin tuloksia tulee hyödyntää toiminnan kehittämisessä.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävän kunnan tulee arvioida tarjoamaansa toimintaa sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arviointia toteutetaan joko kunnan omilla tai opetushallituksen arvioinneilla vuosittain. Arvioinnin kohderyhmä voi vaihdella vuosittain: oppilaat / huoltajat / ohjaajat / koordinaattori.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa mukana olevilta lapsilta ja vanhemmilta voidaan kerätä myös omaa palautetta toimintakauden aikana. Arviointia tehtäessä huomioidaan toimintasuunnitelmassa määritellyt toiminnan tavoitteet, sisällöt sekä yhteistyön ja kasvatuskumppanuuden toteutuminen eri tahojen välillä. Toimintaa kehitetään saadun palautteen pohjalta.

6.1 Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintaympäristössä huomioidaan turvallisuus, myös silloin kun toimintaan käytetään muita tiloja, esimerkiksi koulun ja muita lähiympäristön tiloja. Toiminnan järjestäjän tulee varmistaa toimivat, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat ja välineet. Toimintaympäristön tulee tukea toiminnalle asetettuja tavoitteiden saavuttamista, ja suunnitelmissa tulee turvallisuuden lisäksi huomioida toiminnan luonne ja tarkoitus, lasten kiinnostuksen kohteet ja toiminnan monipuolisuus.

6.2 Toimintasuunnitelma

Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisällöt suunnitellaan niin, että toiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi. Sisällön suunnittelussa otetaan huomioon lasten tarpeet ja omat toiveet sekä huoltajilta saatu palaute. Sisältöön vaikuttavat myös paikalliset olosuhteet ja kulttuuritekkijät, eri vuodenaikojen tarjoamat ja muut käytännön mahdollisuudet, yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa, ohjaajien omat vahvuudet sekä toteuttajien painotukset.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö suunnitellaan seuraavista kokonaisuuksista:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Sisältöjä valittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota lasten ikätason mukaiseen kasvuun ja kehitykseen tukevaan leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Liikkuminen ja ulkoilu sekä rentoutuminen ja levähtäminen ovat toiminnassa tärkeitä. Myös välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta.

Toimintayksiköt laativat omat vuosisuunnitelmat, joihin kirjataan sisällölliset kokonaisuudet.

6.3 Taloussuunnitelma

Aamu- ja iltapäivätoiminta on osa koulujen toimintaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnalle osoitetaan vuosittain määräraha, joka jaetaan yksiköiden kesken. Suuremmat hankinnat voidaan tehdä koulun kanssa yhteisesti.

Jokainen ryhmä pitää seurannassa oman budjetin, jolloin se on aina reaaliaikainen. Talouden kokonaistoteutumista seuraa aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori.

7 Aamu- ja iltapäivätoiminnan seuranta ja arviointi

Aamu- ja iltapäivätoimintaa arvioidaan Alavudella jokaisessa ryhmässä arviointikyselyillä. Palautetta saadaan huoltajilta lukuvuoden aikana ja niihin reagoidaan tarvittaessa. Arviointikyselyillä pyritään selvittämään toiminnassa mukana olevien lasten, huoltajien ja työntekijöiden mielipiteitä, kokemuksia ja toiveita toiminnan kehittämiseksi. Kyselyistä vastaa koordinaattori, joka tekee niistä myös yhteenvedon ja keskustelee tuloksista ryhmän ohjaajien kanssa.

Toiminnan arvioinnin tarkoitus on vahvistaa aamu- ja iltapäivätoiminnan paikallista järjestämistä ja kehittämistä sekä lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta.